

Mer enn du ser

TEKSTER OM KULTURMØTER

Skrevet av barne- og ungdomsarbeiderklassen BOU3

Oslo VO Helsfyr våren 2018

Mer enn du ser

Alle er mer enn det vi ser ved første øyekast. Vi preges av både arv og miljø. Kanskje du kan gjette hvem jeg er bare ved å se på meg? Men jeg er mer enn du ser. Kunnskaper, ferdigheter, holdninger og verdier vi har, må kunne tilskrives kultur, tidsepoke, verdier og holdninger som har preget våre oppvekstarener og de menneskene vi har omgitt oss med.

Verden i dag er preget av migrasjon. Folk flytter på seg fordi de vil, fordi de må og ulike kulturer møtes. Rammen for tekstene i dette heftet er nettopp kulturmøter. Voksne minoritetsspråklige elever som utdanner seg til barne- og ungdomsarbeidere har skrevet om det å møte en ny kultur. De fleste av tekstene er biografiske og noen er fiksjon. Ved å lese dette heftet kan vi få innsikt i og opplevelse av hvordan det er å komme til noe nytt og ukjent. Du vil få vite mer enn du ser og tror. Gjennom fortellinger og kulturfellesskap blir vi bedre kjent med hverandres liv.

Dagens samfunn krever endringskompetanse og kulturkompetanse. Elevene som har skrevet disse tekstene har dette i bagasjen sin. Det vil være en styrke både i arbeidslivet og samfunnet for øvrig.

Vi er stolt over å kunne dele historiene til våre studenter og kommende barne- og ungdomsarbeidere.

Gøril Lunde-Bergersen

Elise Sundfør Erdal

Målfrid Sand

Innhold

This is the last stop

Like sterke som menn

Fra varme til et rikt og kaldt land

Hvem er jeg?

Rare folk, tenkte jeg

En historie om vennskap

Ikke helt våken

Tid

Hvis jeg ikke lærer meg norsk,

sender de meg kanskje tilbake!

Kjærlighet i skolealder

Forventninger

Sendt som et brev i en konvolutt

Fra 30 grader pluss til 21 grader minus

Reza Kazemi

Nese Arslan

Kamara Alimatu

Naing Tun

Sasikala Sathees

Fatima Ali

Sharifa Moradi

Zahra Begum

Sevgul Cabar

Dinh Nguyen

Arkadiusz Murek

Homeira Torabi

Firdous Akhtar

This is the last stop

“Oslo bussterminal. This is the last stop!”. Klokka var to på natta i november da bussen stoppet. Alle passasjerene måtte gå av. Bussen stoppet under et lite tak som dekket bare halvparten av bussen. Var vi virkelig framme? Jeg hadde hørt om Norge, at det var et rikt land og at folk levde i luksus. Derfor forventet jeg at bussterminalen skulle være veldig moderne. Jeg gikk inn gjennom en glassdør som ble åpnet automatisk. Det var veldig trangt der inne. Jeg husker ikke hvordan jeg havnet ute, men det var kaldt, mørkt og jorda var dekket med masse snø.

Jeg var helt forvirret og visste ikke hvor jeg skulle gå. Plutselig kom jeg til en gate der det var masse folk som så ut som de hadde det veldig travelt. De gikk fort, var i godt humør og snakket veldig høyt. Den gangen skjønnte jeg ikke hvorfor folk var så glade, men jeg har jo skjönt etter hvert at denne gaten heter Karl Johans gate, og grunnen til at folk var veldig glade var fordi det var helg, og de skulle ut eller på fest. Omsider fant jeg politistasjonen for å søke asyl i Norge. Det var mange folk fra forskjellige land på politistasjonen, og hver person ble ropt opp etter tur. Da min tur endelig kom, gikk jeg inn i et rom der det var en kvinnelig politibetjent og en tolk. Hun spurte meg om navn, alder og hvor jeg kom fra, og etterpå tok de meg med til en annen utgang. Så kom en minibuss og kjørte flere av oss til en stor bygning. Jeg bodde der i tre dager og etterpå ble jeg sendt til et asylmottak i Oslo der jeg bodde i 18 dager. Gjennom disse dagene ble helsen min sjekket og jeg ble intervjuet om asylsøknaden min. Så ble jeg sendt til et annet asylmottak i en kommune som heter Lom. Det var et stort asylmottak med cirka 200 folk fra forskjellige land i verden.

Her bodde vi tett på hverandre, og jeg fikk ansvar for å lage brøddeig og frokost.

I begynnelsen var alt vanskelig for meg og jeg var helt forvirret, fordi det var så kaldt og mørkt ute. Folk som bodde i mottaket hadde ingenting å gjøre. Folk var våkne til klokka tre på natta og sto ikke opp før klokka ett på dagen. De som var nye var litt glade, men de som hadde bodd lenge på mottaket var veldig slitne. De var utålmodige og ble fort sinte. Derfor var det mye krangling og slåssing mellom beboerne. Alle gikk til resepsjonen én gang om dagen for å høre om sine asylsøknader.

Jeg var veldig opptatt av hvordan jeg skulle finne jobb. Jeg så ingen fabrikker eller landbruk der jeg bodde. På mottaket hadde vi informasjonskurs og der lærte jeg mye om Norges historie, hvordan landet blir styrt, og regler og normer som gjelder. I begynnelsen var det rart for meg å høre om blant annet at gutter og jenter kan være kjærester så lenge de er glad i hverandre. Jeg ble også overasket over at menn og kvinner kan bo sammen og ha barn uten at de er gift med hverandre, og at mange flytter fra sine foreldre og bor alene etter at de blir 18 år. Det mest sjokkerende var at menn og kvinner kan gifte seg med en av samme kjønn.

Etter at jeg hadde bodd 18 måneder på asylmottak flyttet jeg til Oslo for å jobbe. Jeg begynte å jobbe 14 timer hver dag og fikk 17 kroner per time for en bilvask. Gjennom denne tiden fikk jeg siste avslag på asylsøknaden min. Jeg var ikke alene i denne situasjonen. Vi bestemte oss for å gå inn i en kirke og sultestreike der, som en protest på regjeringens beslutning. Vi gikk inn i kirken, men fikk ikke lov å være der. Vi satt derfor foran kirken og sultestreiket. Vi nektet å spise i 20 dager og til slutt veide jeg bare 48 kilo. Asylsøknaden ble behandlet på nytt. Endelig, to år senere, fikk jeg oppholdstillatelse her i Norge. Da startet jeg på nytt. Jeg fant meg en bedre jobb, og samtidig begynte jeg på norskkurs etter arbeid. I løpet av skoletiden har jeg lært veldig mye om alt som var rart for meg da jeg kom hit. Jeg er glad for at Norge ble «the last stop» for meg.

I begynnelsen var det vanskelig for meg og jeg var helt forvirret, fordi det var så kaldt og mørkt ute.

Like sterke som menn

Nå forstår jeg hvor stor forskjell det var mellom mitt land og Norge da jeg kom hit for tretten år siden. Jeg har vokst opp på landet i et land med store forskjeller mellom mann og kvinne. Jeg hadde aldri tenkt på dette før. Det bare var sånn. Slik var livet i hjemlandet mitt, og slik tenkte jeg at verden var overalt. Mennene hadde stor makt.

Rett før jeg fylte tjue år, dro jeg fra Tyrkia til Norge sammen med svigerfar. Mannen min hadde allerede reist til Norge. Jeg oppdaget raskt at kvinner hadde en annen rolle i mitt nye land enn i landet som jeg kom fra. Jeg så det allerede på Gardermoen. Jeg tittet nøye på alle damene jeg så. Hodet mitt var fullt av nysgjerrige tanker og forventninger om hva jeg kom til å oppleve og hvor spennende det kom til å bli. Mine øyne så alltid etter damer fordi jeg selv er en kvinne og jeg visste at jeg skulle bo i dette landet. På denne tiden var jeg veldig interessert i å lære. Jeg la merke til at kvinner jobbet som vakter og tollere på flyplassen. Dette var ikke vanlig for meg, jeg trodde at bare menn kunne jobbe som vakter. Da tenkte jeg at damene i Norge er like sterke som menn. Alt var rart for meg.

Det var en vinterdag. Da vi kom ut var det veldig kaldt og mørkt. Det er en dag jeg aldri kommer til å glemme. Jeg husker det så godt, jeg kjente at det kriblet i magen, jeg gledet meg veldig.

Før jeg kom til Norge hadde jeg hørt jeg litt om norsk kultur, men jeg hadde aldri tenkt at damene var så mye mer selvstendige. Den andre dagen måtte jeg gå og folkeregistrere meg sammen med mannen min. Det var tidlig om morgnen, men ute var det fullt av folk. Bygningene var helt forskjellige fra hjemlandet mitt og det var rart for meg. Dette skal bli en fantastisk opplevelse, tenkte jeg da jeg satte meg inn i bilen. Menneskene som var ute hadde på seg masse klær og det hadde jeg heller aldri har sett før. Da jeg var på kontoret for å fylle ut papirene, fanget øynene mine straks en familie. De satt foran oss og vi var veldig nær dem. Det var en kjernefamilie med en mann, en dame og en liten baby i barnevognen. De var en norsk familie. Mannen matet babyen selv om mora var sammen med dem. Hun satt opptatt med mobilen sin. Jeg var veldig overrasket fordi jeg hadde aldri sett en mann som mater barnet sitt på et offisielt sted og ikke foran andre mennesker heller. «Det er helt normalt og du skal bli vant til dette», sa mannen min.

Etter hvert begynte jeg på norskkurs, og da lærte jeg mye om kvinners rettigheter. Jeg lærte om likestilling mellom kvinne og mann. Jeg er glad for at kvinner er like sterke og selvstendige som menn. Det er jeg også.

Jeg er glad for at kvinner er like
sterke som menn.
Det er jeg også.

Fra varme til et rikt og kaldt land

Det var torsdag morgen. Sola skinte og fuglene sang utenfor huset. Jeg hadde akkurat hentet en kopp te fra kjøkkenet. Det var en stille og rolig morgen i hagen. Bladene blafret i vinden. Plutselig ringte det, og da jeg tok opp telefonen fikk jeg en overraskende nyhet fra det norske konsulatet i Sierra Leone. Jeg hadde fått oppholdstillatelse i Norge! Jeg ble veldig glad, gledestårer rant ned over kinnene mine. Endelig skal jeg reise til Europa, vekk fra fattigdom og vonde opplevelser! Samtidig ble jeg trist fordi jeg måtte forlate pappaen min, den eneste jeg hadde som jeg var glad i og som forsto meg.

Da jeg landet på flyplassen i Norge, syntes jeg at alle mennesker så rare ut. Jeg tenkte alle var tjukke fordi de hadde på seg masse klær. Luer, votter, sjef og støvler. Jeg ble helt stiv i kroppen for slikt kledd var vi ikke i Sierra Leone, jeg tenkte med en gang at her bor alle terroristene, for det hadde jeg hørt fra de voksne i Sierra Leone at det var slik de så ut. Jeg ble enda mer skremt og nervøs da jeg ved bagasjebåndene så en burkakledd dame som stod rett foran meg og ventet på sin koffert. Jeg hadde aldri sett en burka før. Jeg vet at det høres banalt ut, men slik var det bare for meg. Jeg turte ikke å snakke med henne, fordi jeg var veldig redd. Senere lærte jeg at Norge var et land med mange forskjellige mennesker, et flerkulturelt land.

Utenfor bussholdeplassen lå det et hvitt teppe på bakken. Det var noe helt fremmed for meg, for jeg hadde aldri sett snø før. Heldigvis hadde mannen min tatt med vintersko til meg da han møtte meg på flyplassen, fordi skoene jeg hadde på meg passet til den varme temperaturen i Sierra Leone. Han har bodd i Norge i mange år, så han visste at det kom til å se slik ut på flyplassen.

Nå bor jeg her i Norge sammen med mannen min som er min beste venn. Vi har fått to barn sammen, en gutt og ei jente. Jeg har gått på norskkurs i to år, og har tatt grunnskole for voksne i tre år. Når går jeg en fire års videregående skole og skal bli barne- og ungdomsarbeider.

Livet er forandret og jeg er ikke pappas jente lenger. Jeg bor langt fra ham. Det er mye ansvar og forventninger, både fra skolen, arbeidsplassen og fra familien. Endelig føler jeg meg som en voksen dame.

Endelig skal jeg reise til Europa,
vekk fra fattigdom og
vonde opplevelser!

Hvem er jeg?

Det er kaldt ute, ingen mennesker i gata, ingen hunder, ingen fugler. I tillegg er det mørkt i hele landet, men snøen daler ned. Det gjør meg litt lettere. Jeg står i stua og ser ut gjennom vinduet. Jeg kan høre snøen smelte og treffe vindusglasset. Klokka er fem på en søndag.

Jeg forlot mitt hjemland for lenge siden. Jeg har bodd i fire land. Nå bor jeg i Norge. Jeg har bodd i Norge i nesten fem år. Jeg er norsk statsborger. Jeg er norsk, ikke sant?

Jeg føler meg ikke helt norsk. Jeg giftet meg med en norsk dame. Derfor har jeg mange norske venner. Jeg møter dem av og til. Når vi er hos meg eller hos dem, snakker vi norsk. Jeg forstår ikke alt hva de snakker om. Derfor føler jeg at jeg er utenfor samtalen. Jo mer vi snakker norsk, jo mer savner jeg mitt morsmål. Jeg har ikke venner fra Burma å snakke burmesisk med, men jeg har en gitar. Gitaren min er den beste vennen min i Norge. Derfor er det slik at jo mer jeg savner Burma, jo mer spiller jeg gitar. Å spille gitar er hyggelig, ikke bare for barna, men også for de voksne.

Når nordmenn har ferie går de i skogen og reiser på hytteturer. For meg er det kjedelig. Når de er i byen, hilser de ikke på hverandre og smiler heller ikke. Likevel hilser de på hverandre når de er i skogen. De sier «Sola skinner, det er varmt». For meg betyr varmt 35 eller kanskje 40 grader. Sola er ikke varm i Norge. Derfor kler jeg på meg mange lag og mye ull.

Når vi er på ferie, spiser vi sammen og snakker om alt som skjer i Norge. I be-

Jo mer vi snakker norsk,
jo mer savner jeg mitt morsmål.

gynnelsen klarte jeg ikke å forstå uttalen og ordene til vennene mine. I tillegg spiser de og snakker samtidig. Jeg lurer på hvordan de klarer det? Når de spør meg om noe, klarer jeg ikke å svare samtidig som jeg spiser. I min kultur pleier vi ikke å snakke og tygge samtidig. Jeg har bare vært i Norge i fire år, hvordan skal jeg klare å være akkurat lik som de som alltid har bodd her?

Endelig fikk jeg besøke hjemlandet mitt, etter 14 år i eksil. Jeg møtte mange venner fra min barndom. Jeg gikk på besøk fra hus til hus. Jeg snakket om alt jeg har opplevd siden jeg forlot hjemlandet. Vi spiste sammen. Alle folk på mitt hjemsted, både de som er gamle eller unge kom for å se meg. De inviterte meg til huset sitt. Ikke bare tingene var forandret, men også menneskene. Noen av vennene mine var døde. Noen tenåringer introduserte seg selv: «Onkel, kjenner du meg? Faren min er en venn av deg. Da du forlot Burma, var jeg bare to år.» De var imponert over meg, fordi jeg kunne snakke fire språk. Denne gangen kunne vi diskutere politikk åpent. Vi trengte ikke å bry oss om politiet da vi snakket. Det var veldig annerledes enn før. Vi snakket om barna. Vi snakket om mennesker og religion. Jeg var uenig i noen ting. Vi hadde forskjellige meninger. Jeg mente at noe var viktig og rett, men de mente annerledes. Til slutt sa de; «Du er ikke burmesisk lenger».

Ja, akkurat! Jeg er ikke lenger burmesisk. Jeg ikke har burmesisk pass. Jeg tåler ikke burmesisk vær. Jeg kler meg ikke som en burmeser. I tillegg var mine tanker, måten jeg snakket på og maten jeg spiste, forskjellig fra dem. Jeg følte meg utenfor i det burmesiske samfunnet. Selv om jeg snakker burmesisk, har brun hud, har svart hår, er jeg ikke lenger burmesisk. Er jeg norsk? Er jeg burmesisk? Jeg vet ikke hvem jeg er.

Rare folk, tenkte jeg

Jeg satt på stolen og så gjennom vinduet på datarommet. Da døra åpnet seg, hørte jeg en stemme som sa; «Skal vi gå ut?» Jeg visste at det var stemmen til mannen min som kom fra jobb. Dette var cirka tre uker etter at jeg kom til Norge. De første to ukene gikk alt veldig bra fordi mannen min tok seg fri fra jobben sin og vi var sammen hele tiden. Den tredje uka var hverdagen tilbake og mannen min jobbet ti timer hver dag. Da ble jeg alene. Det var første gang jeg bodde alene uten familie og slektninger rundt meg. I hjemlandet mitt var jeg alltid med familien min og de passet godt på meg. I Norge hadde jeg ikke noen slektninger, og heller ingen venner. Jeg følte at ingen brydde seg om meg. Da begynte jeg å tenke mye rart.

Jeg satt på datarommet og så gjennom vinduet nesten hver dag, fordi jeg hadde ikke noe annet å gjøre. Jeg så ofte på klokka og tiden gikk alt for sakte. Vinterdagene var mørke og jeg så ingen folk eller dyr ute. Alt var musestille og helt motsatt av hjemlandet mitt. Der er det fullt av folk hele tida, og på gatene går det både sauer og kuer. Jo mer vi snakker norsk, jo mer savner jeg mitt morsmål. Folk i dette landet så rare ut og sa aldri hei eller smilte til meg. Noen gikk på tur med hunder og da snakket de med hundene sine, men ikke med andre mennesker. Så rart, tenkte jeg. I hjemlandet mitt er det ikke sånn. Nesten alle på gata sier hei og smiler til andre mennesker. På bussen snakker tamiler alltid, men i Norge leser alle bøker eller er opptatt av telefonene sine. Nordmenn er på en måte mer opptatt av seg selv. Rare folk, tenkte jeg inni meg.

Før ønsket jeg å reise tilbake til hjemlandet mitt. Det kunne jeg ikke. Jeg måtte være her, selv om jeg ville reise tilbake. Før jeg giftet meg, spurte foreldrene mine meg om jeg ville gifte meg eller om jeg ville fortsette å studere. Jeg valgte å gifte meg. Jeg angret den første tiden på at jeg ikke fortsatte å studere. Livet i Norge var noe helt annet enn det jeg forestilte meg.

Etter tre måneder fikk jeg et brev fra politiet hvor det sto at jeg skulle begynne på norskkurs. På en måte ble jeg glad for å få noe å gjøre, men samtidig ble jeg bekymret. Tenk om folk ikke kom til å snakke med meg der heller? Da jeg kom inn klasserommet, så jeg to tamilske jenter. Jeg følte at jeg fløy til himmels. Læreren var veldig snill mot alle og alle elevene ville snakke med meg.

Nå jeg tenker tilbake på den første tiden, tenker jeg at hvis jeg hadde hatt venner eller familie og de hadde sagt til meg «det kommer til å gå seg til», hadde jeg ikke vært bekymret og da hadde jeg ikke tenkt «folk er rare». Da hadde livet vært lettere for meg.

Nå synes jeg ikke folk er rare i det hele tatt.

Jeg følte at jeg fløy til himmels.

En historie om vennskap

«Hysj, vi må være stille!»

Vi satt i trillebåren og kunne ikke lage en eneste lyd der vi gjemte oss under den tunge dyna. Ingen voksne måtte finne oss. Hvor lenge måtte vi være her?

Maria var min beste venn da vi var små. Vi vokste opp på landet og var naboer. Husene våre lå ved siden av hverandre. Vi lekte sammen fra morgen til kveld. En veldig varm sommerdag var vi ute for å plukke tatt, en type bær som ikke finnes her i Norge. Gradestokken viste 35 grader, vi svettet og tenkte at vi skulle bade. Som tenkt, så gjort. Vi gikk bort til elva for å bade. Der var det også noen gutter som svømte. Vi lekte i vannet og hadde det gøy sammen med guttene. Da vi kom hjem, viftet mødrene våre med pekefingeren til oss og sa: «dere vet at dere ikke får lov til å leke midt på dagen». De var sure og irriterte på oss. På denne tiden var det ikke vanlig at jenter og gutter badet sammen. Vi ble redde og tenkte at de kanskje ville slå oss.

For å slippe unna, løp vi ned i kjelleren for å gjemme oss. Moren min fulgte hakk i hæl. Heldigvis fant vi en trillebår bak døren. Vi gjemte oss inne den, og tok en dyne over. Mora mi lette etter oss, men hun fant oss heldigvis ikke. Under tepet i trillebåren var vi en god stund. Det var egentlig ikke nok plass til begge. Til slutt måtte jeg bevege meg. «Ikke beveg deg», sa venninnen min. Men jeg

kunne ikke puste under den tunge dyna og måtte slippe fri. Jeg visste ikke hva jeg skulle gjøre. Jeg var lei av å sitte trangt, jeg var sulten og tenkte på hvordan vi skulle skaffe oss mat. Venninnen min tenkte på noe helt annet, hun tenkte på hvordan hun skulle tørre å møte moren sin.

Vi var der helt til det ble mørkt ute. Vi tenkte at i mørket kunne ingen voksne se oss. Etter en lang stund listet vi oss ut. Venninnen min var fortsatt redd, og tenkte mye på hva hun skulle si til moren sin. Jeg tenkte at hun kunne overnatte hos meg. Da slapp hun unna morens slag og moren min ville ikke slå meg når jeg hadde besøk. Til slutt krøp vi ut fra trillebåren og smøg oss opp trappen og inn i stua. Der var mødrene våre. De så på oss og utbrøt: «Der er dere! Vi har savnet dere!» Så ønsket de oss velkommen hjem. Bekymringene våre hadde vært unødvendige. Vi spiste middag sammen. De hadde heldigvis helt glemt hva vi hadde gjort denne dagen. Det endte med at venninnen min fikk lov til å overnatte hos meg samme kveld. Vi la oss ved siden av hverandre i sengen. Det var langt mer behagelig enn under dyna i trillebåra.

I dag tenker jeg på historien som jeg har hatt med meg i livet. Nå er det helt vanlig at gutter og jenter leker sammen i hjemlandet mitt. En annen ting jeg tenker på er hvordan en litt skummel og skremmende felles opplevelse kan gi nærhet og godt vennskap.

Vi tenkte at i mørket kunne
ingen voksne se oss.

Ikke helt våken

«Wow, så stor blokk! Har vi fire etasjer? Enda større enn pappa sitt hus i hjemlandet», tenker jeg mens jeg står foran leiligheten for første gang her i Norge. Når vi kommer inn i bygningen, går vi direkte opp i tredje etasje. «Hvorfor går vi ikke til første etasje? Hvorfor er vi bare i tredje etasje? Vi kan jo bare se på de andre etasjene», spør jeg meg selv. «Kanskje mannen min liker tredje etasje best fordi det er høyt opp og har finere utsikt» tenker jeg. Mannen min kom til Norge før meg. Da jeg var i hjemlandet, fortalte han at han hadde kjøpt et hus til oss.

Dagene går og jeg er fortsatt i tredje etasje. Jeg tør ikke spørre mannen min alle de rare spørsmålene jeg har i hodet fordi jeg tenker at det er flaut. Jeg liker ikke å gå ut. Det ser veldig kaldt ut når jeg ser ut fra vinduet. Det er mye snø akkurat som hjemme hos pappa. Da vi var små, fikk vi ikke lov til å gå ut når det var kaldt. Jeg ser ingen ute her heller. Det eneste vi gjør er å kjøre til A-møbler for å kjøpe det vi trenger, men jeg treffer ingen ute i gangen. Det er ikke noe bråk om ettermiddagen eller om morgenen eller når som helst, men jeg hører noen lyder av og til. Alt er rart for meg. Jeg føler at jeg ikke er helt våken.

«Jeg kan ikke vente lenger, jeg må spørre mannen min om alt jeg lurte på. Nå har det allerede gått en uke» tenker jeg. Jeg har rare følelser i magen som gjør at jeg begynner å bli utålmodig.

En dag da vi spiser frokost, bestemmer jeg meg for å spørre ham om alt jeg har i hodet.

«Når skal vi se på de andre etasjene? Hvorfor valgte du at vi skulle være i tredje etasje? Hvem sine stemmer er det jeg av og til hører ute på gangen? Hvis vi kunne sett på de andre etasjene, så kunne jeg valgt en litt større stue og et bedre kjøkken. Det er litt trangt her, og alt er ved siden av hverandre.»

Mannen min er helt stille en god stund, og så ser han på meg.

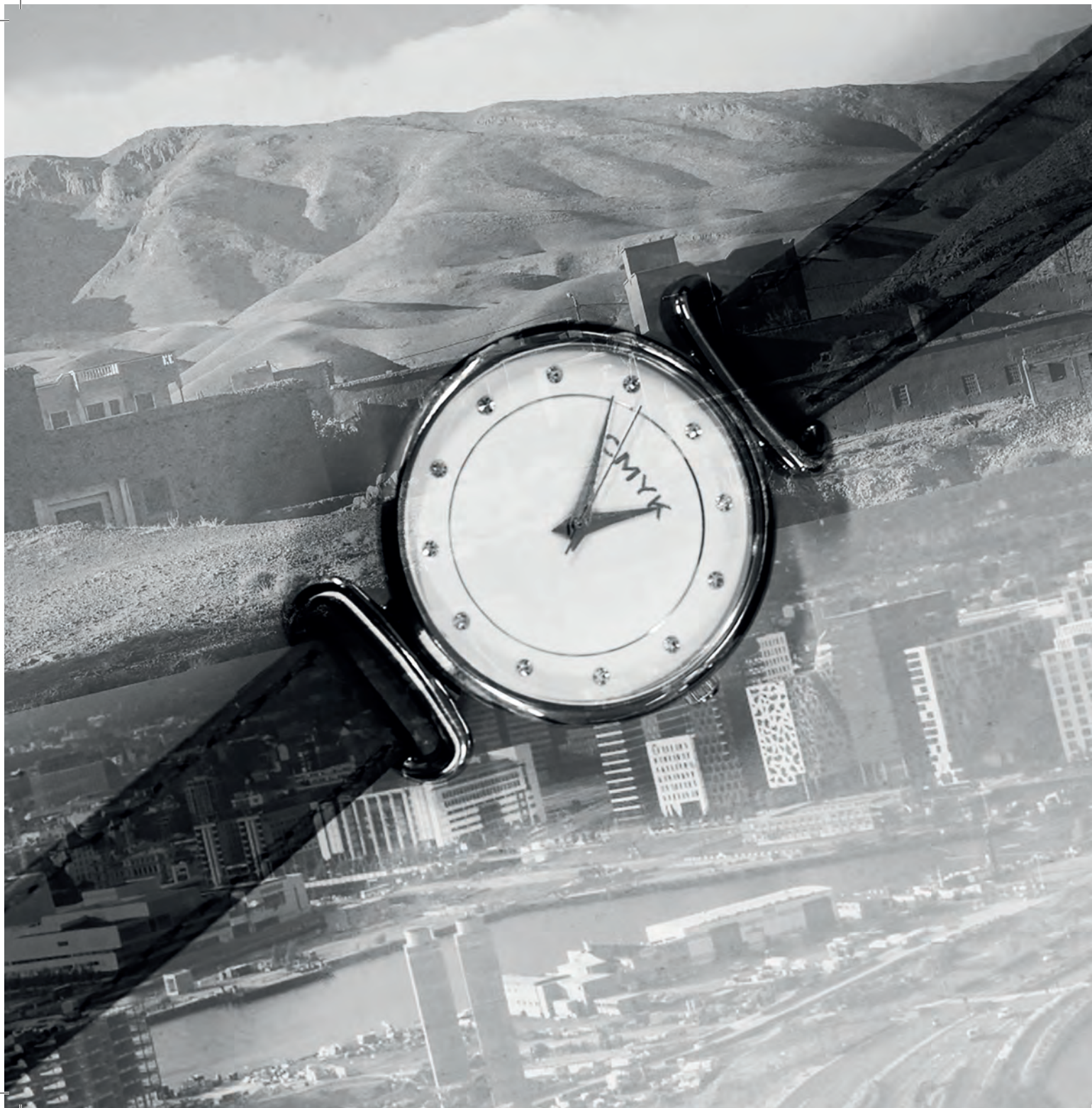
«Unnskyld meg! Jeg skjønner ikke helt hva du snakker om.»

«Ja, du sa at du hadde kjøpt et hus til oss, men nå er vi bare her på midten. Jeg bare lurte på hvor lenge jeg må vente med å få se resten av huset?»

Mannen min begynner å smile mens han ser på meg. «Det du ser her nå, er vårt. Når du går ut i gangen, så er alt felles. Vi har bare stue, kjøkken og to soverom som du ser. Det er alt vi har», sier han.

Alt er rart for meg.
Jeg føler at jeg ikke er helt våken.

Tid

Han løp som et rådyr mens han så på klokka for å få rekke klassen i god tid. Det var kaldt, og veiene var isete og ikke brøytet. Han snublet og reiste seg opp igjen, så på klokka og begynte på nytt å løpe. Han pleide oftere og oftere å komme for sent. Lærerne fikk ham alltid til å se på klokka hver gang han ble forsinket. Det syntes han var flaut, men bedre enn å stå bak inngangsdøra i en time og betale gebyr som han gjorde da han bodde i sitt hjemland. Der ble han noen ganger til og med slått av lærerne for å få ham til huske å komme tidsnok neste gang. Han ble vant til det og gadd ikke lenger våkne tidlig selv om han ble vekket av lillesøster Asma på 15 år om morgenen. Han følte seg så søvnig at han ikke klarte å stå opp, og han kastet seg igjen i senga for å slumre fem minutter til.

Karin pleide alltid å forklare elevene i klassen at nordmenn er veldig opptatt av tid. Han hørte dette, men han lot det ikke å gå inn på seg. Dagene gikk og timene løp. Etter at han hadde tatt norskprøve på B1-nivå, fikk han en fast vikarjobb på et sykehus. Den første dagen våknet han tidlig for å være presis på jobben, men han var uheldig, for toget som han skulle ta ble innstilt, og han måtte gå 15 minutter for å ta T-banen. Han ble 5 minutter forsinket, men han gadd ikke å sende en beskjed, for han tenkte at han kanskje rakk det.

Inngangsdøren ble åpent. «Hei på deg, er det Aslam? Så hyggelig å se deg. Sov du godt i natt?» sa damen som hadde en fin kjole på seg og sto ved siden av re-

sepsjonsskranken. «Navnet mitt er Anne. Jeg er daglig leder,» sa hun smilende. «Kom, så jeg skal vise deg rundt». Så fint, hun har et hjerte av gull som ikke ba meg å se på klokka sånn som Karin gjør, sa han inni seg. Han fulgte etter henne og hun viste ham avdelingene på sykehuset. Han kom stadig vekk for sent. Ingen sa noe til ham. Han tenkte det kanskje var greit.

«Hey, hey, hey» hørte han sangen til Katy Perry gjennom proppene i ørene mens han satt på bussen. Plutselig hørte han et pip fra mobilen sin. «Siden du gjentatte ganger har kommet for sent, må du komme direkte til mitt kontor når du kommer på jobb», skrev sjefen i meldingen. Han ble stresset. Så tenkte han «Det går jo sikkert bra. Hun kommer til å be meg å se på klokka som Karin gjorde». Han hadde is i magen og gikk trappa opp til tredje etasje med proppene i ørene. Han banket forsiktig på døra med den ene hånden sin, samtidig som han tok musikken ut av ørene med den andre hånden. «Kom inn», hørte han en stemme som sa. Det hørtes ikke ut som om det kom til å gå så bra.

Det tok lang tid før han kom ut av sjefens kontor.

Han hadde sunket sammen og var mørk i ansiktet.

Han kom stadig vekk for sent.
Ingen sa noe til ham.

Hvis jeg ikke lærer meg norsk, sender de meg kanskje tilbake!

Alt gikk så veldig fort. Jeg giftet meg og fikk visum samme dag som jeg søkte. Før jeg visste ordet av det var jeg på vei til Norge til min manns andre hjemland, landet hans foreldre hadde utvandret til. Jeg trodde jeg skulle vente minst seks måneder før det skulle skje. Jeg ville være sammen med foreldrene mine, jeg var ikke klar til å forlate dem ennå. To uker etter bryllupet kom vi til Norge.

Alt var annerledes for meg. Det var stor forskjell fra landsbyen min og til hovedstaden Oslo. Jeg var vant til å bruke hendene og jobbe i jorda utendørs hele dagen lang. Den første uka i storbyen satt jeg og skrev et tresiders brev til foreldrene mine i Tyrkia. Jeg fortalte om automatiske dører, rulletrapper, høye blokker og grønne områder. Jeg latet som at jeg likte meg her for at ingen skulle bli skuffet, men faktisk likte jeg meg ikke i det hele tatt. Vi bodde hos svigerforeldrene mine en god stund. Alle var på jobb på dagtid og jeg måtte være hjemme alene. Jeg var ikke vant til det. Jeg sto ved vinduet og så ut i timevis. Jeg husker ikke hva jeg tenkte på, men jeg bare stod der og kikket ned på alle bilene som kjørte forbi på motorveien. Mennesker som hadde avtaler og steder de skulle være. Mine oppgaver var å holde huset i orden og lage mat. Det tok ikke hele dagen. Da svigerforeldrene mine og mannen min kom hjem, gikk jeg ut umiddelbart. Da tok jeg turer i nærområdet. Ofte gikk jeg til en telefonkiosk for å ringe til foreldrene mine. Jeg kunne ringe hjemmefra, men jeg ville snakke

Jeg tenker tilbake på lam
som beiter og er mitt ansvar,
luften, vannet og lukt av våt
jord etter regn.

med dem uten andre tilstede.

Jeg håpet at jeg bare skulle være i Norge en liten stund. Selv om jeg giftet meg av egen fri vilje, ville jeg ikke bo her i dette landet. Derfor ville jeg ikke lære meg norsk heller. Jeg måtte begynne på et norskkurs to dager i uka. Jeg var faktisk flink på kurset, men jeg ville ikke bruke det jeg lærte der. Jeg skulle jo hjem igjen. Jeg følte ikke tilhørighet her. Jeg hadde familie i Tyrkia og jeg lengtet mye til dem. «Hvis jeg ikke lærer meg norsk, sender de meg kanskje tilbake», tenkte jeg. Det ble selvfølgelig ikke sånn. Jeg lærte meg norsk etter hvert og fikk barn.

Fortsatt går jeg på skole og skal faktisk bli barne- og ungdomsarbeider. Nå føler jeg meg hjemme i Norge. Jeg savner foreldrene mine fortsatt, kanskje enda mer. Jeg lengter noen ganger etter stedet jeg vokste opp på landet. Jeg tenker tilbake på lam som beiter og er mitt ansvar, luften, vannet og lukten av våt jord etter regn. Til tross for dette, så lenge jeg har barn som vokser opp her, hører jeg til her.

Vi pleier å reise til Tyrkia hvert år, og etter to uker begynner både barna og jeg å savne Norge. Jeg savner å handle fritt uten at noen følger etter meg og er pågående. Jeg savner å reise alene, hvor jeg vil. Jeg savner vennene mine. Jeg tilhører til Norge, men passet mitt vil jeg ikke bytte ennå.

Kjærlighet i skolealder

Hver dag teller hun skrittene til skolen.

Hjertet er tynget.

Håpet om at hennes elskede er der.

For da kan hjertet bli lettet for savn.

Hun hadde merket det før. Det begynte med en gutt. Plutselig skrev hun dette diktet da hun gikk i 10.klasse. Hjertet valgte en hun kjente. Han var en kjekk gutt. Klassen hans var i den andre bygningen og han var i klassen over henne. Likevel kjente de hverandre litt fordi hans hus var i nærheten av hennes bestefars hus. Hver gang hun besøkte bestefar, hilste hun på ham og de vekslet noen ord. De snakket alltid sammen hvis de hadde tid. Da satt de foran hans hus og pratet. Han satt der og gav henne et varmt og godt smil. Hun var veldig glad. Hver eneste dag på skolen lengtet hun mest av alt til smilet hun fikk i pausen.

Som vanlig gikk de fleste av elevene ut av klassen og sto på en balkong. Noen satt på kanten, mens andre stod tett sammen. Gutten og vennene hans sto fremdeles foran klasserommet. Hun sto foran i rommet og så på ham. Han så ikke henne fordi han var opptatt med vennene sine. Plutselig så han på henne og smilte. Hun følte at noen rørte i hjertet hennes. Da pausen var ferdig, gikk alle inn for å fortsette med undervisning. Hun spurte seg selv om hvorfor tiden fløy så fort. Hun ville jo se ham mer. Dessverre måtte hun inn til klassen sin.

Hun hadde kjent ham i omtrent ett år. De gikk sammen til kaffebutikken i den lange pausen. De to sammen, helt alene. En gang fikk hun tak i skriveboken hans med hjelp fra hans venn. Hun ville se skriften hans.

Anh muốn ra ngoài.
chị ơi, anh. Thưa y
nay anh đi học thêm
a tren do học hoc
Sau đó anh sẽ em đi
học thêm.

Hver eneste dag på skolen
lengtet hun mest av alt til
smilet hun fikk i pausen.

En dag da hun kom på skolen og gikk bort til plassen sin, så hun et lite papir i sprekken i bordet. Ingen kunne se det, bare henne. Hun visste ikke hvem som hadde lagt det der og satt på skolen og tenkte på dette. Hun gjettet på noen kjente og da hun spurte dem svarte de: «Nei! Det er ikke oss». En dag spurte vennen hans henne: «Kjente du ikke skriften hans?». Hun ble stille en liten stund og så smilte hun. Da skjønnte hun hvem som hadde sendt en hemmelig hilsen til henne. Etter det sendte hun lapper tilbake til ham på akkurat samme måte som han hadde gjort. De fortsatte med dette hver eneste skoledag.

Når han ikke hadde undervisning, gikk han og noen av vennene hans forbi hennes klasserom. Noen så ham og ropte navnet hans høyt. Hun så ut av vinduet og da gav han henne et lurt blikk. En av venninnene hennes så det og ertet henne for det. Det hendte at han ikke var på skolen. Da følte hun seg syk av lengsel. Hun klarte hverken å smile eller gjøre noe i det hele tatt. Hun spurte vennen hans om han var syk. Da hun kom hjem, ringte hun til ham med én gang og så snakket de sammen i en lang stund. Dette gjorde henne glad, men det var et problem hjemme. Moren hennes så på telefonlisten at hun hadde ringte ham. Moren hennes konfronterte henne: «Hvorfor har du ringt mange ganger til denne gutten?» Moren ville vite mer, men hun gikk for å ordne noe for å unngå morens spørsmål. Hun elsket ham gjennom tre år på videregående skole. Hun våget ikke si det til ham for hun hadde hørt fra moren sin at familiene ikke likte hverandre. Hun holdt det for seg selv inntil han startet på universitetet. Heretter ringte de kun til hverandre av og til og i ferier.

Den dag i dag tenker hun på ham, på smilet hans, på lappene med små beskje-der og alle telefonsamtalene. Kjærlighet i skolealder kan være veldig sterk, det vet hun alt om.

Forventninger

«Ring, ring», telefon ringer. «Hallo, hallo?» ingen svarer. Han blir litt utålmodig og sier en gang til med en høyre stemme: «Hallo?» og plutselig hører han en svak stemme som sier; «Hei pappa, det er meg, datteren din». «Hei» svarer han etter en lengre pause. «Jeg vet at jeg ikke har ringt på mange år, men ...». Hun klarer ikke å si mer enn dette. «Hvordan går det med deg?», spør han og later som ingenting. Det er noe som våkner i ham. Hun klarer ikke å si et ord til før hun begynner å gråte. Han er stille noen sekunder før han begynner å snakke: «Hvor er du?». Hun begynner å snakke med gråtende stemme, men han forstår ikke hva det er hun sier. Han spør en gang til; «Hvor er du?». Hun fortsetter videre som om hun vil si det hun har planlagt å si. Det er slik han tror, hun trenger hjelp. Selv om de ikke har hatt kontakt på mange år, vil han hjelpe henne. Han prøvde å ringe til henne mange ganger etter morens begravelse, men hun ringte aldri tilbake.

Hun spør ham; «Kan jeg komme på besøk i dag?». Han klarer ikke å tenke med en gang. Det kommer helt overaskende på ham. Etter mange år vil hun plutselig komme. Han svarer etter kort betenkningstid; «Ja, jeg er hjemme i hele dag». Han legger på telefonen og setter seg ned. Han stirrer rett ut av vinduet og tankene surrer rundt. Det er fem år siden de har sett hverandre. Han tenker på henne hver dag, og hvorfor hun ikke ville holde kontakten med ham. Han var en anerkjent lege, og han ville at datteren skulle følge i hans fotspor. Men hun ville ikke være som ham. Hun ville skrive. På grunn av farens forventninger begynte

Det kommer helt overaskende
på ham. Etter mange år vil hun
plutselig komme.

hun å studere medisn, men hun mislyktes. I stedet begynte hun å studere for å bli journalist. Faren visste ikke at hun studerte noe annet. Moren og datteren skjulte det for ham. Da han fikk vite om det, begynte den vonde tiden. Faren ville ikke akseptere hennes valg og kranglet med datteren sin. Hun ble sur på ham og ville bryte all kontakt. Hun traff bare moren sin når han var på jobben.

Han klarer ikke å tenke på hva han skal si. Etter kort tid begynner han å rydde litt i leiligheten. Han ser seg rundt. Han tenkte at alt må være perfekt. Selv om han har bodd alene i mange år, har han ikke forandret leiligheten sin. Rundt om kring ligger ting som var kona sine, han har aldri klart å kaste tingene hennes. Han vil ikke glemme henne. Rett ved siden av ham står et bord og under bordet ligger mange artikler som han har klippet ut av aviser. Han ser på disse og plutselig ringer det på døra.

Han reiser seg opp og går gjennom den lange gangen for å åpne døren. Denne dagen venter han bare på én person. Han åpner og der er hun, datteren hans. Han klarer ikke å si et ord og hun klemmer ham så hardt hun kan. Det tar litt tid før hun slipper. «Pappa, jeg så lei meg for alt sammen», sier hun. Han klarer ikke å si et ord og øyene er fulle av tårer. «Kom inn», sier han til slutt. Hun tar av seg skoene og de går inn i stua. «Vil du ha kaffe?» spør han. Hun orker egentlig ikke, men svarer; «Ja». Hun går mot vinduet og ser på den vakre, lille skogen utenfor. Det er vår og det er grønt over alt. Plutselig begynner hun å se på bordet ved siden av vinduet. Der ligger det mange avisartikler. Hun tar opp et ark og kjenner teksten sin igjen med én gang. Dette lille øyeblikket gjør henne veldig glad. Det er som å bli overøst med Nobelprisen i litteratur. Hun ser på flere av artiklene, og alt som ligger der er skrevet av henne i de siste årene. Mens hun ser seg rundt, hører hun en lyd fra kjøkkenet. Hun går bort og pappa ligger på gulvet. Hun begynner å rope.

Sendt som et brev i en konvolutt

På slutten av nittitallet var det slik i Iran at foreldrene arrangerte ekteskap for barna sine. Navid hadde ikke mulighet til å komme til Iran for å treffe sin kommende kone fordi Ayatollah Khomeini styrte landet med jernhånd. Da kan det fort bli slik at naboen til fetteren til bestemoren har en sønn i et annet land som ønsker å gifte seg med en iransk jente. Familier kom på besøk og mora sa at hun ikke kunne si nei til dem. De sendte bilder og brev til hverandre. Dessverre var dattera ikke fornøyd i det hele tatt, fordi hun syntes ikke at han var kjekk nok. Men hva skulle hun gjøre med det? Hun ventet i omtrent ett år før den store reisa skulle skje. Alt var uvisst. Reise, men til hvem? De kjente jo ikke hverandre. Hun visste ikke hvordan han snakket, hvordan kontakten med andre mennesker var, eller hva slags klær han hadde på seg. Det var mange spørsmål, men ingen kunne svare henne. Moren hennes ville sørge for at datteren hadde alt hun trengte og sendte med bønner, nøtter og krydder, slik at hun ikke skulle sulte.

15. desember 1999: Plutselig var hun landet på Gardermoen. Hun hadde ikke noe valg, hun måtte forlate flyet. Det var skummelt, for hva venter der ute?

Reise, men til hvem?
De kjente jo ikke hverandre.

Navid kom henne i møte og ville gi henne en klem, men hun ville hilse med hånden. Han pratet og pratet i bilen hjem. Han fortalte hvor de var og hva alle steder het, men hun var akkurat som en døv person. Det ble for mye av alt, mørkt, kaldt, helt stille og ingen mennesker - hvilket land var hun kommet til? Alt var annerledes. Hun hadde aldri reist uten foreldrene sine før. Her var det ingen familie. Hvem skulle hun snakke med og hvem skulle hjelpe henne? Det var tungt og tiden gikk veldig sakte. Etter en uke begynte det å snø. Det var kaldt, veldig kaldt, og ullgenser og vinterjakke kunne ikke varme henne.

Hun ville ikke ha hans hjelp. Hun var da en selvstendig kvinne. Når de var ute ville han holde hånda hennes, men hun ville ikke det. Hun kjente han ikke godt nok. Hun vil ikke være hjemme hele tiden. Han ordnet med norskkurs. Alle var unge, men ingen virket glade. De satt på stolene akkurat som dukker. Det var veldig vanskelig. Alle vennene hans forsikret henne om at etter ett år ville alt bli bedre. «Du venner deg til alt», sa de. Hun ville bare reise til Iran og alt som var kjent.

Dette var begynnelsen på slutten av et ekteskap som startet med at hun ble sendt som et brev i en konvolutt.

Fra 30 grader pluss til 21 grader minus

Flyet tok av fra Islamabad flyplass 5.januar 1999. Jeg var første gang på et internasjonalt fly og på vei til et sted jeg knapt kjente. 8 timer senere landet jeg på Oslo flyplass. En reise som tok 8 timer forandret livet mitt. En reise fra et mannsdominert samfunn til likestillingssamfunnet. Fra 30 plussgrader til 21 grader minus. Kultur, språk, religion, klær, mye var nytt for meg. En ung jente på 20 år reiste alene for å møte sin store kjærlighet. Langt fra familien, venner og omgangskrets til et sted der jeg knapt kjente noen andre enn mannen min.

«Det var ikke lett å integrere seg, lære det norske språket og bli kjent med nordmenn. Jeg meldte meg frivillig i Røde Kors, og biblioteket var mitt andre hjem. Der leste jeg bøker på urdu og norsk. Jeg forsøkte å lære å stå på ski, men det ble kun en spennende øvelse. Det var vanskelig å stoppe og neste dag hadde jeg vondt i hele kroppen.

To år senere bestemte jeg meg for å reise tilbake. Pappa ble syk og trengte hjelp til å organisere barnehjemmet. Onkelen mitt startet et barnehjem for flere år siden og her bodde ca. 200 foreldreløse og fattige barn. Det ble finansiert av familien min og deres venner. Det var veldig spennende å komme tilbake og

En reise som tok 8 timer
forandret livet mitt.

møte barna igjen. Vi satt sammen og pratet om alt mulig og det ga meg en fantastisk glede. Her jobbet jeg med dem og vi lagde en grønnsakhage sammen. Jeg trivdes stort i barnas selskap og med dyktige ansatte. Tiden gikk veldig fort. To år senere satt jeg igjen på flyet tilbake til vakre, men kalde Norge. Denne gangen var jeg forberedt. Jeg startet på norskkurs og ble aktiv i en flerkulturell organisasjon der vi startet opp med kulturkvelder, informasjonsmøter og dialogarbeid.

Jeg og mannen min startet med felles middagsarrangement på julaften. Det ble veldig stort og de siste årene har det deltatt over 300 familier. Det gir meg glede å gjøre en innsats for andre.

Barnehjemmet i Pakistan har jeg også tett kontakt med. Nå er det Skype og WhatsApp som bidrar til å holde meg godt orientert om utviklingen der.

Jeg bestemte meg for å bli barne- og ungdomsarbeider. Målet mitt er å hjelpe barn og unge til å klare seg bra. Jeg har lært meg det norske språket og den norske kulturen. Samtidig har jeg ikke gitt slipp på de gode tingene min i kultur, noe som har fått meg til å bidra til et flerkulturelt miljø med både nordmenn og innvandrere i harmoni. Det skal også sies at jeg i tillegg til alt dette, etter 19 år, endelig tåler kulden i Norge.

Rektors etterord

Jeg vil først gratulere elevene med dette prosjektet. Det vitner om dybdeforståelse og god kompetanse i viktige tema innen barne- og ungdomsarbeiderfaget. Det vitner også om svært god arbeidsinnsats og om godt samarbeid. Dere er unike elever i en unik klasse. I løpet av neste år skal dere ta fagbrev som barne- og ungdomsarbeiderfaget. Fagbrevet er inngangsbilletten til en fast jobb og en varig tilknytning til arbeidslivet.

Dere er nå i deres tredje av fire skoleår på veien mot fagbrev som barne- og ungdomsarbeider. Samtidig som dere er elever, er dere lærlinger på læresteder i Oslo og har vært det helt fra første skoleår. Dere lærer fag og språk integrert etter en CLIL-metodikk: Content and language integrated learning. Det er en glede å få lov til å følge dere og den utviklingen dere har hatt siden dere startet på skolen for snart tre år siden. Det å lære språk og fag samtidig er ikke for pyser. Det krever hardt arbeid og gode læringsstrategier. På lærestedene har dere prøvd i praksis det dere har lært teoretisk på skolen.

Jeg vil også gratulere lærere i klassen med dette prosjektet. Læring etter en CLIL-metodikk krever god kompetanse, god tilrettelegging og godt tverrfaglig lærersamarbeid. Når det virker, blir det god læring. Det er dette prosjektet et godt eksempel på.

Lærestedene og veilederne i praksisfeltet må også nevnes når vi snakker om læringsresultater i våre CLIL-baserte videregående klasser. Det å raskt kunne anvende i praksis det som skal læres teoretisk er en viktig forutsetning for å tilegne seg god faglig kompetanse. Jeg takker for godt samarbeid.

Torunn Thomassen
rektor

Oslo VO Helsefyr 2018

Utdanningsetaten

Prosjektledere:

Foto og design:

Rektor:

Trykk:

Gøril Lunde-Bergersen

Elise Sundfør Erdal

Målfrid Sand

Torunn Thomassen

Konsis